

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1383

av **Lena Hallengren m.fl. (S)**

Vattenbrist

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vattenbrist och om att skapa samhällsberedskap för effekterna av extrem torka såväl som att anpassa aktuell lagstiftning till vattenbrist och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. I Sverige tar många det som en självklarhet att bra vatten alltid ska finnas i kranen, men så är det inte längre. Kalmar län ligger i så kallad regnskugga efter det småländska höglandet och har relativt låg nederbörd. Öland är nederbördsfattigt och de norra och södra delarna av ön är bland de torraste platserna i Sverige. Vinden är ofta hård och ön ligger i topp i solligan över sommarens soltimmar. Sammantaget gör detta ön väldigt torr och under normalår har ön närmast stäppklimat och under torrår tidvis ökenförhållanden.

Under 2015 och 2016 var nederbörden extremt låg vilket medförde en akut vattenbrist på Öland. Nivåerna var de lägsta i Borgholms kommun sedan mätningarna startade 1988. I Mörbylånga kommun ledde avsaknaden av påfyllning i vattenmagasinen till en mycket ansträngd situation. För att klara vattenförsörjningen på kort och lång sikt vidtogs en rad olika åtgärder. En vattenledning byggdes till fastlandet, vatten transporterades på lastbil, nya brunnar borrades och gamla brunnar togs åter i bruk, infiltrationsanläggningar rustades upp inför kommande nederbördsperiod. I juni

2017 invigdes ett nytt vattenverk för avsaltning av bräckt vatten från Östersjön i Sandvik i Borgholms kommun och ytterligare ett vattenverk med ny teknik planeras i Mörbylånga kommun. Ölandskommunerna har också fått hjälp med flyggeofysiska mätningar från SGU.

Vattenbrist förekommer inte bara på Öland och i Kalmar län. Problemen blir allt påtagligare och i stora delar av sydöstra Sverige är grund- och ytvattennivåerna historiskt låga. På vissa håll krävs tre normala årsnederbörder för att återställa grundvattennivåerna. Om torkan fortsätter och grundvattenmagasinen inte fylls på under de närmaste åren finns risk för svårigheter att klara försörjningen av dricksvatten och vatten till lantbruk, industrin och turismen, vilket i förlängningen är ett hot mot regionens utveckling.

Enskilda, små kommuner bär idag ensamma kostnaderna för den vattenbrist som i förlängningen påverkar hela landet. Det handlar om drifts- och investeringskostnader för många miljoner kronor, vilket innebär besparingar i de kommunala verksamheterna och därmed drabbar barn, unga och gamla. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har aviserat en satsning på att förebygga torka och fördjupa kartläggningen av grundvattenresurserna. Det är viktigt att staten tar ett större ansvar och inte bara ser vattenbristen som ett isolerat problem för en enskild kommun. Det finns idag en samhällsberedskap för översvämning till följd av extrem nederbörd och snabb avrinning. För närvarande råder den motsatta situationen i sydöstra Sverige och det visar att motsvarande beredskap måste finnas för effekterna av extrem torka.

Dagens vattenlagstiftning är grundad i behovet av markavvattning, som självklart också kvarstår för en effektiv livsmedelsproduktion och en fungerande infrastruktur. Dagens problematik med vattenbrist visar dock på behovet av både tillfälliga och långsiktiga vattenfördröjande åtgärder. Dämning är i dagsläget tillståndspliktig vattenverksamhet där tillstånd söks hos Mark- och miljödomstolen. Vi anser att aktuell lagstiftning bör anpassas till vattenbrist, där dämning för direkta ytvattentäkter och för infiltration till grundvattentäkter kan vara en åtgärd för tryggad vattenförsörjning.

Lena Hallengren (S)

Krister Örnfjäder (S)

Suzanne Svensson (S)

Laila Naraghi (S)

Magnus Manhammar (S)

ClasGöran Carlsson (S)

Hanna Westerén (S)